

Planeringsavdelningen
Susan Linton Royen
016 - 544 20 12
susan.linton@stem.se

Regeringen
Regeringskansliet
103 33 STOCKHOLM

Statligt stöd för ökat nyttiggörande och kommersialisering av energirelaterade tekniker

Bakgrund

I regleringsbrevet för Energimyndigheten år 2005 vidgade regeringen uppdraget till myndigheten genom att under verksamhetsområdet *Politik för ett hålligt energisystem* komplettera tidigare mål med "att utveckla teknik och tjänster som genom svenskt näringsliv kan kommersialiseras och därmed bidra till energisystemets omställning och utveckling såväl i Sverige som på andra marknader"

Under verksamhetsgrenen *Långsiktig utveckling av energisystemet* återfinns målet "att forskning, utveckling och demonstration skall prioriteras och genomföras så att nyttiggörandet av resultaten för kommersialisering och marknadsintroduktion underlättas. Projekt som bedöms ha kommersiell potential skall även ges ett sådant stöd att deras marknadsmässiga förutsättningar kan provas".

Pågående arbete inom myndigheten

Mot bakgrund av bl.a. den vidgade målbeskrivningen samt skrivningar i Budgetpropositionen för 2005 om att möjligheten att införa någon form av innovationsstöd som möjliggör stöd på ett tidigt utvecklingsskede - i första hand för småföretag - bör undersökas, har Energimyndigheten utrett frågan om hur statligt stöd inom energiforskningsprogrammet kan medverka till ökat nyttiggörande och kommersialisering av forskningsresultat. Energimyndigheten har också i rapporten "Förslag till kompletterande och långsiktig finansiering av energiforskningsprogrammet" aviserat att den avser återkomma till regeringen i frågan om behovet av statligt stöd i de tidiga faserna av innovationssystemet och eventuellt behov av ändringar i gällande förordningar.

Energimyndigheten startade 2002 ett särskilt projekt med syfte att öka graden av nyttiggörande och kommersialisering av forskningsresultat, det s.k. EUFORI-projektet. Myndigheten har inom projektet - som bl.a. innehåller översyn av arbetssätt m.m. för att öka nyttiggörandet av FUD-resultat - startat en försöksverksamhet, det s.k. Affärsutvecklingsprojektet (Affu), där myndigheten arbetar med att stödja konkreta projekt som har stor potential för att

kommersialiseras. Affu syftar också till att finna konkreta och praktiska former för hur sådant stöd ska bedrivas inom myndigheten. Inom projektet testas också modeller med kluster/nätverk för ett visst teknikområde eller teknik där tekniken eller teknikområdet är utgångspunkten för samverkan i klustret. I EUFORI-arbetet ingår också frågan om hur myndigheten ska bedriva sitt arbete, kompetensbehov etc. för att redan i samband med ansökning om medel till FUD eller beställning av FUD från myndigheten kunna planera för att FUD i större utsträckning leder till nyttiggörande och kommersialisering.

Energimyndigheten planerar att avsluta projektet EUFORI till årsskiftet.

Energimyndighetens bedömning

Energimyndigheten konstaterar att det överlag är förenat med svårigheter att nyttiggöra resultat från FUD, men detta förhållande gäller än mer för energiområdet där teknikutvecklingen i stor utsträckning styrs av de politiska besluten om omställningen till ett ekologiskt uthålligt samhälle.

Energimyndighetens bedömning är att behovet av statliga insatser är störst i de tidigaste faserna mellan resultatet av FUD och marknadsintroduktion. När resultat av FUD finns och affärsmöjligheter ska undersökas och processen med ev. patentering, bolagsbildning etc. ska genomföras är osäkerheten så stor om framtida avkastning att det är få finansiärer som är beredda att bistå med stöd.

Mottagare av bistånd kan vara en forskare som har en innovation men som inte har förmåga eller intresse av att driva den till kommersialisering på egen hand eller ett företag som saknar tillräckliga egna resurser att testa marknadsmöjligheterna för en innovation.

Behovet av statligt stöd är även mycket stort i de fortsatta skedena av kommersialiseringsprocessen och Energimyndigheten bedömer att statsmakternas avsikt - att de långsiktiga energipolitiska insatserna ska bidra till att utveckla teknik och tjänster som genom svenskt näringsliv kan kommersialiseras förutsätter att Energimyndigheten också kan medverka med stöd som sträcker sig så långt som till att inledningsvis även stödja produktion på det sätt som görs inom ramen för teknikupphandling. Detta särskilda stöd är utformat så att konsumenten får bidrag för att köpa ny energieffektiv teknik. Syftet med den typen av stöd inom det långsiktiga programmet blir då att öka efterfrågan på nya tekniker och produkter genom att stödja den initiala produktionen vars kostnader kan var mycket höga.

Energimyndigheten ser att behovet ofta har karaktären av ett ekonomiskt stöd men också ställer krav på att myndigheten har resurser och kompetens för bl.a. rådgivning och nätverksbyggande.

Det finns visserligen ett antal statliga och andra aktörer som har till uppgift att stödja processen mot kommersialisering inom sina områden, men som

myndigheten ser det så finns där begränsningar som reducerar möjligheten till stöd för tekniker inom energiområdet med de speciella förutsättningar som är förknippade med dem.

Energimyndighetens bedömning är att resultaten av EFUD i större utsträckning skulle kunna leda till kommersiell framgång och bidra till tillväxt, men att det för att öka graden av nyttiggörande och kommersialisering behövs ett sammanhållet och utvecklat regelsystem som täcker vägen mellan grundläggande forskning och marknadsintroduktion. Nuvarande regelverk har inte detta syfte.

Förslag

Energimyndigheten föreslår därför att förordning som reglerar arbetet med energiforskningsprogrammet kompletteras så att bl.a.:

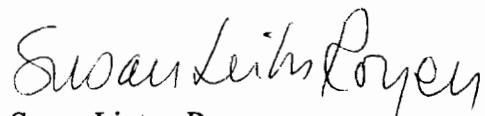
- nyttiggörande används som begrepp
- stöd kan lämnas för att utveckla och nyttiggöra teknik, resultat och metoder
- stöd kan lämnas för att möjliggöra marknadsintroduktion av ny energiteknik, system eller processer såsom stöd för att undersöka de marknadsmässiga och finansiella förutsättningarna och för marknadsanpassning
- stöd kan lämnas för idétävlingar och utbildning som främjar nyttiggörande och kommersialisering
- det är möjligt att genom att genom stöd till konsumenter/slutanvändare

bidra till

- produktion i det initiala stadiet
- det är möjligt att ge stöd i form av bidrag, lån, garanti och projektförsäkring till såväl små- och medelstora företag som andra juridiska personer samt fysiska personer
- det ska vara möjligt att skydda resultat under viss tid för att underlätta kommersialisering

Thomas Korsfeldt
Generaldirektör

Susan Linton Royen